

KALINA

2022/2023

číslo 1

„Učiteľ ti môže otvoriť dvere, ale vstúpiť do nich musíš ty sám.“

AHOJTE!

Ani sme sa nenazdali a opäť máme k dispozícii jesenno-zimné číslo nášho školského časopisu Kalina. Veríme, že sa pri jeho čítaní dozviete nové a užitočné informácie. Prajeme Vám príjemné a zábavné čítanie!

ŠKOLSKÉ NOVINKY

Ako každý rok, aj tento hľadáme **NAJTRIEDU**. 😊 Vedomostné, športové, environmentálne či výtvarné súťaže sú už v plnom prúde. Niektoré body sú už rozdane, ale o väčšinu môžete so svojou triedou ešte zabojsovať. V tabuľke môžete vidieť priebežný bodový stav jednotlivých tried.

NAJTRIEDA 2022/2023												
2. stupeň									1. stupeň			
UC 1				Jesenná výzdoba			Priebežné		Jesenná výzdoba			
2022 / 2023	body	poradie	body Najtrieda 2023	poradie	body spolu	body Najtrieda 2023	body	poradie	2022 / 2023	poradie	body	body Najtrieda 2023
5.A	59	3.	8	2.	9	9	17	3.	1.A	8.	3	3
5.B	51	7.	4	3.	8	8	12	6.	1.B	5.	6	6
6.A	56	5.	6	4.	7	7	13	5.	1.C	4.	7	7
6.B	60	2.	9	1.	10	10	19	2.	2.A	5.	6	6
7.A	51	7.	4	4.	7	7	11	8.	2.B	4.	7	7
7.B	55	6.	5	7.	4	4	9	6.	2.C	7.	4	4
8.A	65	1.	10	1.	10	10	20	1.	3.A	2.	9	9
8.B	56	5.	6	6.	5	5	11	7.	3.B	4.	7	7
9.AB	56	5.	6	3.	8	8	14	4.	3.C	1.	10	10
9.AC	57	4.	7	5.	6	6	13	5.	4.A	3.	8	8
									4.B	6.	5	5

JESEN

Tú tohtoročnú máme za sebou. Bola nadpriemerne teplá a príjemná. Príroda nám opäť ukázala svoje čaro. Určite ste sa ňou inšpirovali pri zdobení Vašich tried. A nezabudli ste ani na čoraz obľúbenejší Halloween.

ZAÚJÍMAVOSTI O HRADOCH A ZÁMKOCH

Na Slovensku v súčasnosti evidujeme a zákonom chránime okolo 180 hradov a zrúcanín. Keď k nim pripočítame ďalších vyše 400 zámockých stavieb a kaštieľov, sme pravdepodobne krajinou s najvyšším počtom hradov, zámkov a kaštieľov na jedného obyvateľa na svete.

Najväčším hradom na slovenskom území je podľa historikov **Nitriansky hrad**. S rozlohou osem a pol hektára kedysi zaberá nielen celú oblasť kopca, na ktorom stojí, ale aj územie horného mesta.

Asi najznámejší je nádherný a honosný **Bojnický zámok**. Pôvodne bol dreveným hradom.

Povešť o tom, že slávneho zbojníka Juraja Jánošíka väznili **na hrade Likava**, nie je pravdivá. Jánošík sa dal na zboj v roku 1711, keď bol hrad už len ruinou. Povešť žije predovšetkým vďaka básni Sama Chalupku Likavský väzeň.

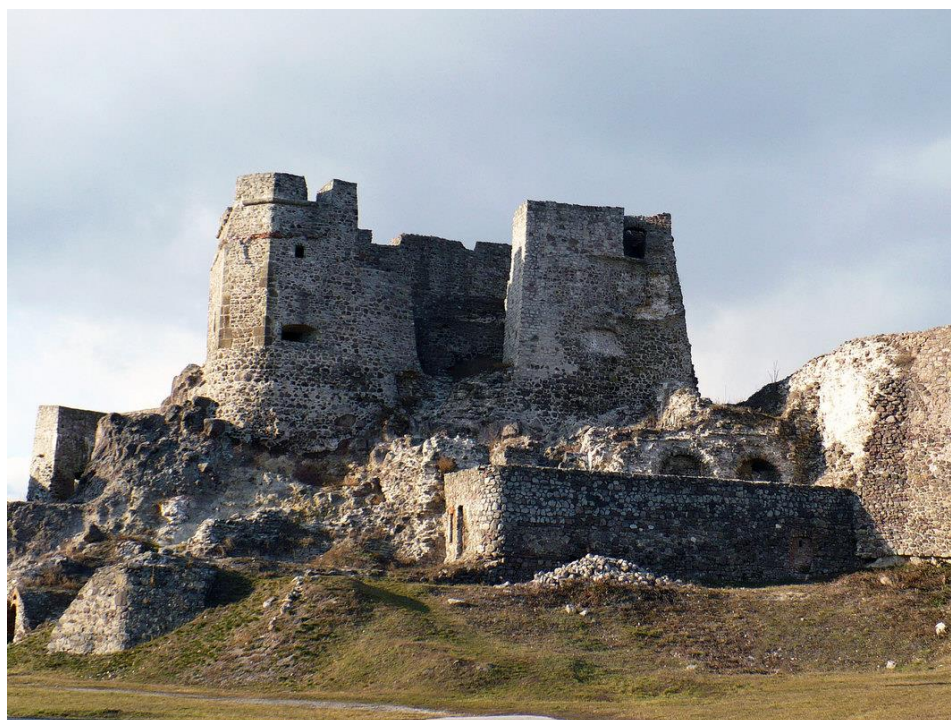
Najvyššie položeným hradom na Slovensku a zároveň jedným z najvyššie položených v strednej Európe je **Liptovský hrad**. Nachádza sa v nadmorskej výške 993 m v Chočských vrchoch.

Jediným slovenským hradom na Zozname svetového dedičstva UNESCO je od roku 1993 **Spišský hrad**. Tvorí nádhernú dominantu na hlavnom cestnom ťahu spájajúci Spiš a Šariš.

Kamenný hrad z 13. storočia dominuje mestu Levice. **Levický hrad** sa v 16. storočí stal dejiskom častých bojov proti Turkom a stal sa jedným z 15 protitureckých pevností. Turci ho chceli dobyť, no domáci ich úspešne vyhnali z mesta.

TRETIACI SPISOVATEĽMI

Jedným zo spôsobov, ako v deťoch, našich žiakoch, rozvíjať kreativitu, je dať im príležitosť tvoriť, hrať, písať príbehy. A takto to vyzerá, keď sa tretiaci stanú spisovateľmi.

Jakub a záhada s kamarátmi

Jakub sa obliekol a išiel sa hrať s kamarátmi. Prišiel na miesto, kde sa mali stretnúť. Ale oni tam neboli. Jakub sa o nich veľmi bál, lebo Oliver, Alex a Matvii sú jeho najlepši kamaráti.

Smutný sa vrátil domov. Mama sa ho pýtala, čo sa stalo, ale Jakub nemal náladu odpovedať. Išiel rovno do svojej izby. Zobral si autíčko a začal sa s ním hrať. Zrazu mu zvonil telefón. Nestihol k nemu dobehnúť. Bolo zvláštne, že zvonil tak krátko. Keď ráno prišiel do školy, kamaráti neboli ani tam – mali SJL, MAT, TSV a PDA. Po vyučovaní sa vrátil domov, urobil si domáce úlohy a išiel pozerieť futbal. Na ďalší deň jeho kamaráti opäť neboli v škole. Prvú hodinu mali HUV – tú Jakub nemal rád, ale vydržal. Počas SJL písali diktát zameraný na vybrané slová po M. Boli v ňom zaujímavé vety. Jakub dostal jednotku. To ho veľmi potešilo. Na MAT sa učili násobiť a deliť. Pre Jakuba to bolo ľahké. Počas prestávky sa dvaja chlapci z triedy pobili. Jakubovi sa to nepáčilo. Pani učiteľka dala obom nezbedníkom poznámku a ďalšia prestávka už bola pokojná. Výtvarná výchova bola v ten deň posledná hodina. Vyfarbovali a vystrihovali papierový stromček. Jakub stále nevedel, kde sú jeho kamaráti.

Prišiel domov. Jakubova mama práve dotelefonovala s mamou Olivera. Záhada sa vtedy vyriešila. Jakubovi kamaráti boli chorí.

text: Jakub Hayda, 3.C

ilustrácia: Alica Lisa Hruška, 3.C

Pet'ko a stratené jedlo na večierok

Dnes je piatok. Pet'ko išiel do komory, kde bolo odložené jedlo, ale polovica chýbala. Bol zhrozený, lebo v nedeľu sa má konať vianočný večierok. Rýchlo utekal za Leom, Alickou a Adelfkou. Rozhodli sa stratené jedlo pohľadať. Nič nenašli. Nakoniec dali do komory kameru a šnúrkou so zvončekmi.

Keď prišli na druhý deň do komory, zistili, že v komore sa krmil Pet'ko. Bol totiž námesačný.

Text a ilustrácia: Maximilián Antaš, 3.C

SOFI A STRATENÉ HODINKY

(príbeh na pokračovanie)

Sofi išla ráno ráno do školy, vošla do triedy, pozdravila spolužiakov aj pani učiteľku. Spolužiačka Ninka si cez hodinu matematiky odložila hodinky. Keď skončila hodina, nevedela ich v taške nájsť. Bola z toho veľmi smutná, pretože boli dosť drahé. „Ja ti ich pomôžem nájsť!“ zvolala Sofi.

Zvolala všetky dievčatá z triedy. Založili si svoj spoločný tím, aby našli hodinky a aby Ninka nebola smutná.....

... pokračovanie nabudúce ...

autor: Sofia Jarová, 3.

MÔJ AXOLITI MEXICKÝ

Počuli ste už o zvieratku s názvom axoloti? Ide o stredne veľkých obojživelníkov vyskytujúcich sa v mexických jazerách. V roku 2010 došlo takmer k ich úplnému vyhynutiu. V súčasnosti sa označujú ako ohrozený druh a sú zákonom chránené.

Ja mám doma troch axolotlov. Volajú sa Bleky, Pinky a Goldy – sú veľmi zlatučky. Dostala som ich v septembri na narodeniny a denne sa o nich starám. Napíšem Vám o nich viac. Za dobrých podmienok sa zvyknú dožiť až 25 rokov. Kŕmime ich mrazenými červíkmi. Väčšinou sú tmavého sfarbenia. Majú širokú hlavu, po stranách im vyčnievajú háčikovité žiabre. Na predných končatinách majú štyri prsty a na zadných končatinách majú prstov päť. Že si neviete predstaviť, ako vyzerajú? Veru, sú to zaujímavé živočíchy, pozrite!

Alica Lisa Hruška, 3.B

PEČENIE JE RADOSŤ

3.B strávila príjemný tvorivý čas v zariadení Makery (pečenie pre malých aj veľkých), kde si upiekli vlastné cookies. Spoločné tvorenie je pekný spôsob, ako stráviť čas s ľuďmi, na ktorých nám záleží.

**Kuchárčenie veľká veda,
bez jedla však nevieš byť.
Kto bez neho nechce zostať,
musí sa to naučiť.**

**V 3.B sa nebojíme,
čo chceme, si upečieme.
S radosťou to všetko zjeme,
až prsty si oblížeme.**

VYBRANÉ SLOVÁ PO „L“

Slovenský pravopis nie je jednoduchý. Samé pravidlá, výnimky, vybrané slová. Niekedy v tom máme riadny chaos, však? Pre ľahšie pamätanie Vám **pani učiteľka Kopásková** vytvorila a vymyslela pravopisnú báseň.

Ej, na Lysej, tam je zima
snehu celé múry!
Hľa: lyžiarov s lyžami
hrnú sa tam fúry.
Pomaličky, pomaly
plynie im čas zábavy.

Lyžuje sa každý rád:

Lydka, aj jej kamarát.

Len mne lyže štrajkujú,
stále ma len zhadzujú!

Zlyhali im brzdy!

Veľmi ich to mrzí.

Lýtka ma už bolia,

vzlykám na tých holiach.

Dost' bolo dnes – idem na plný plyn!

Len pred chatou sa zastavím.

Plyšiacik tu z vankúša mi kýva!

Moja posteľ na mňa veľmi dobre vplýva!

Po spánku idem do blýskajúcej sa jedálne.

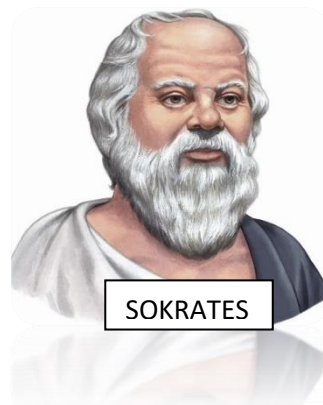
Dám si kašu so škoricou:

Jem z plytkého taniera drevenou lyžicou!

VIEŠ, ŽE...

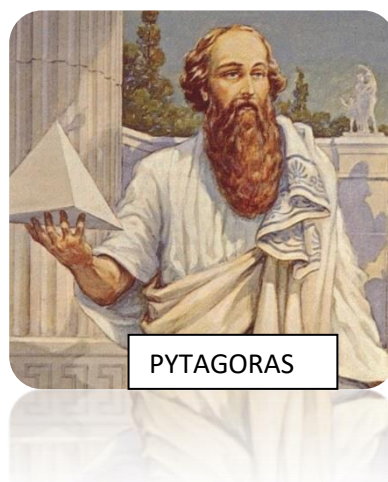
✚ Krása je podľa Sokrata **primeranosť**.

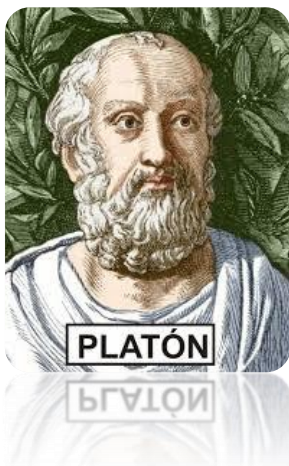

✚ Krása podľa sofistov je to, čo je **príjemné zrakú a sluchu**.

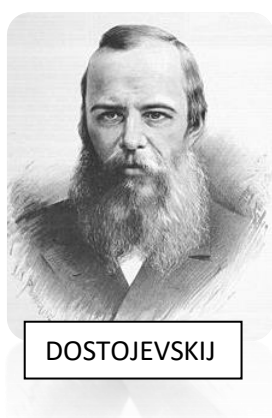
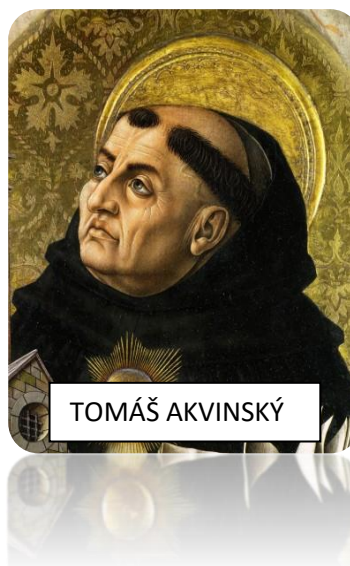
✚ Krása je podľa pytagoreicov **poriadok a proporcia**.

✚ Krása podľa Platóna je niečo **podstatné** a **nadčasové**.

✚ Krása podľa Tomáša Akvinského je
v **zážitku videnia**.

✚ Krása podľa Dostojevského je **prítomná vo všetkom zdravom**.

Krása podľa Grékov je to, čo lahodí zraku, sluchu, čo vzbudzuje obdiv, vyvoláva nadšenie, uznanie, záľubu.
Krása je dobro.

KRÁSA

V predchádzajúcom príspevku sme Vám predstavili, ako bola krása vnímaná dávno v minulosti. Tú súčasnú Vám prinášame v podobe diel žiakov 2. stupňa, ktorí získali **2. miesto** v celoslovenskej súťaži **Odkiaľ som – spoznajme sa navzájom**. Srdečne gratulujeme a prajeme veľa tvorivých nápadov.

A. Alona Myrhorodska 8.B, Maksym Kalynych 8.B,

B. Jerguš Cenký 8.A, **C.** Jieyu Zhang 9.AB,

D. Viktória Hulanská 9.AB, **E.** Nikola Myhovich 6.B)

Do súťaže Odkiaľ som – spoznajme sa navzájom prišlo cca 2500 prác žiakov. Porota to mala veľmi náročné a naše žiacke výkresy sa umiestnili nielen medzi víťaznými prácami, ale získali aj celoslovenské čestné uznanie. 👍

MOŽNO VIEŠ, ALE...

V súčasnosti chýba mládeži kvalitný spánok. Až tretinu života strávime spánkom. Spíme približne v 90-minútových cykloch ľahšieho a hlbšieho spánku. Mozgová aktivita je najviac utlmená počas hlbokého spánku. Počas ľahkého spánku (REM) mozog vytvára **zapamätateľné sny** a je aktívny. Skratka REM pochádza z anglického „rapid eye movement“. Oči sa v tejto fáze rýchlo **kruhovito pohybujú**. Nedostatok spánku môže viesť k rôznym poruchám.

• NÁMESAČNOSŤ

Celkom bežný úkaz. Ide o nevedomý pohyb, ku ktorému dochádza uprostred najtuhšieho spánku.

- **SPÁNKOVÁ APNOA**

Je stav, keď sú svaly v hrtane úplne uvoľnené tak, že skolabujú a upchajú dýchacie cesty. Sprievodným znakom býva chrápanie.

- **NESPAVOSŤ**

Tá nastáva vtedy, keď má človek problém so zaspávaním (insomnia). Spôsobuje ju stres, modré svetlo z mobilu a počítača, veľa jedla pred spaním, priveľa nápojov s obsahom kofeínu či nadmerná svalová záťaž.

- **NARKOLEPSIA**

Je porucha, keď telo človeka upadá do spánku aj v priebehu dňa. Interval väčšinou trvá od 30 sekúnd až 30 minút. Je nebezpečná napríklad počas šoférovania.

Spánok je naozaj veľmi dôležitý. Všetkým Vám preto do nového roka prajeme, aby ten Váš bol dobrý, výdatný, kvalitný a dostatočne dlhý.

FIFA A ZAUJÍMAVÁ HISTÓRIA FUTBALU

Futbal je najpopulárnejším športom na svete. Odhaduje sa, že takmer 4 miliardy ľudí si aspoň raz týždenne pozrú futbalový zápas. Registrovaných je tiež takmer 265 miliónov hráčov.

FIFA 2022 (Majstrovstvá sveta vo futbale 2022) sú 22. majstrovstvá sveta, ktoré sa konajú raz za štyri roky. Je to medzinárodný futbalový turnaj mužských národných tímov, ktorí sú členmi federácie FIFA. Konajú sa v Kataré od 20. novembra do 18. decembra 2022 a sú to prvé majstrovstvá sveta v arabskom svete.

Za „kolísku futbalu“ sa považuje staroveká Čína. Futbal, vtedy ešte pod názvom „蹴鞠 (cuju)“, tu vznikol v r. 476 p.n.l. Postupne sa rozšíril do starovekého Grécka alebo neskôr do Anglicka.

FUTBAL A ŽENSKÝ FUTBAL NA SLOVENSKU

Slovenský futbalový zväz, skrátene SFZ, je najvyšší futbalový orgán

v slovenskom futbale, futsale a plážovom futbale. Vznikol v roku 1938. Organizuje futbalové súťaže (napr. Fortuna liga). Sídli na Tomášikovej ulici v Bratislave a od roku 1994 je členom Medzinárodnej futbalovej federácie.

Prvý oficiálny zápas ženskej slovenskej futbalovej reprezentácie evidujeme 21. júna 1993, kedy sa v českom mestečku Hluk (v okrese Uherské Hradiště), stretli v prípravnom zápase výbery Česka a Slovenska. Súperky zvíťazili 6:0, výsledok zápasu však v tejto chvíli nie je podstatný. Ambíciou Slovenského futbalového zväzu je pokúsiť sa zosumarizovať spätne zápasy ženskej futbalovej reprezentácie, aj keď presné čísla sa pravdepodobne už nikto nikdy nedozvie. Prečo? Mnohé zápasy krátko po vzniku reprezentačného tímu neboli archivované, častokrát neboli publikované v médiách.

Helenka Zhang 9.AC

POÉZIA NONSENSU

Viete, že sa v škole učíme aj o nezhmysloch? Poéziu nonsensu, teda nezmyselné básničky nájdeme v piatackej literatúre. Povedať nezmysel sa často podarí každému z nás. Ale vytvoriť básničky plné nezmyslov a ešte aj zrhmované dali piatakom riadne zabráť. No niektorým z nich sa vydarili vtipné dielka. Ved' posúďte sami...

Zletel čierny vták

Zletel čierny vták
popod panelák.
Nebolo to v oblaku,
ale v šitom obleku.
Sedel si on vo vlaku,
v nepremokavom návleku.
Potom stvrdol,
lebo zmrzol.
Čierny to bol vták,
prišiel si poň pohrebák.

Leo Jány (6.A)

Svet hore nohami

Medved' počíta peniaze,
bude mať veselé Vianoce.
Bankár loží na stromy,
z ich dreva si urobí domy.
Poštár pláva vo vode,
pre neho je to v pohode.
Netopier robí, čo sa povie,
kam odletí – nikto nevie.
Delfín nosí noviny,
do každej rodiny.

Tibor Staršich (6.B)

Svet dole nohami

Žralok zatýka zlođeja,
namočí ho do oleja.
Policajt loví človeka,
videl to od Loleka a Boleka.
Slon hasí oheň,
urobil veľkú povodeň.
Papagáj berie smeti
a pri tom rýchlo letí.

Adam Kozík (6.B)

Kung fu mačka

Kung fu mačka bombarduje mesto,
a počíta pri tom do dvesto.
Ninja sa pred ňou plazí,
asi čaká na výmenu stráží.
Samuraj na pomoc letí,
popadali naňho kométy.
Včela seká vraha
a pri tom trochu váha.

Nikolas Conor Sim (6.A)

Sovie nezmysly

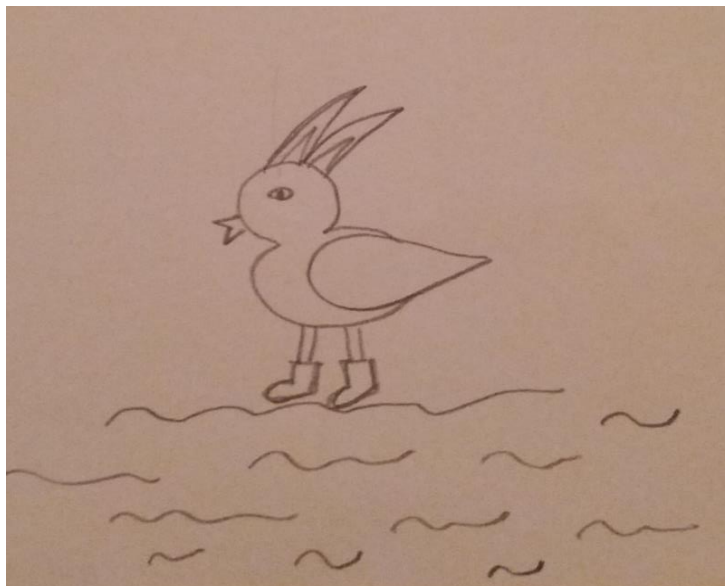
Pes kuchárke umýva zuby,
tie tanieri poriadne umy.
Sova vykráda banku,
vysypali na ňu strúhanku.
Bezdomovec žije vo vile,
zažíva tam pekné chvíle.
Hrá futbal s bowlingovými guľami,
skončil s opuchnutými nohami.

Ľuboš Kucharík (6.B)

Svet dole nohami

Turista kúše ľudí,
je asi veľmi blbý.
Had vykráda banky
už šlohol dve plienky.
Ježko sa ježí ako mačka,
lebo ho vystrašila kačka.
Policajt kope do stromov,
rozbil aj pár domov.

Jakub Artim (6.B)

MIKULÁŠ

6. 12. sa v našej škole neučilo a neskúšalo. Dôvodom bol príchod Mikuláša, ktorý spolu so svojimi pomocníkmi prišiel navštíviť naše deti. Tie sa vzácnjej návštevy nevedeli dočkať. Vyzdobili si svoje triedy a pripravili si básničky či pesničky. Mikuláš mal pre všetkých pripravenú sladkú odmenu za to, že celý rok pekne poslúchali a vzorne si plnili školské povinnosti. Pri odchode deťom prisľúbil, že o rok ich príde navštíviť znova.

VIANOČNÁ RYBA

Vianočná večera bola odjakživa symbolom hojnosti a vďaky za celý rok. Kapor alebo iná ryba je jedna z najrozšírenejších vianočných tradícií. Aj prváci z 1.B si nakreslili vianočné ryby – farebné ako svetielka na stromčeku. Pri jedení vianočného kapra, však, pozor na kosti!

Lenka Kulková

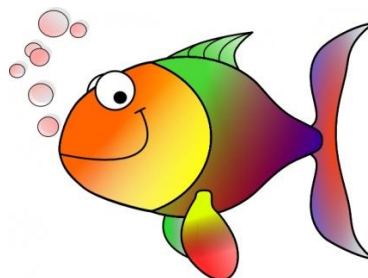
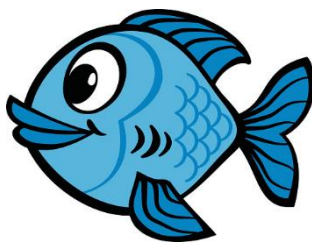

Líza Teremová

Zaspievaj si:

Mama mi dala korunu,
že mám kúpiť rybu.
Ja som miesto ryby, ryby
kúpil veľrybu.

Čo robí ryba?
Chvostíkom kýva.
Prečo? Prečo?
Pretože je ryba, ryba.

Už len pár dní nás delí od najkrajších sviatkov roka – Vianoc. Zároveň sa zatvára kapitola jedného kalendárneho roka. Ten ďalší - 2023 už netrpezlivo klope na dvere.

Blížia sa tie krásne chvíle vianočné, v láske a šťastí prežite ich spoločne.

Ved' nie sú dôležité drahé dary, ale nech sa nám v novom roku dobre darí!

*Prajeme Vám krásne, pokojné a rozprávkové
Vianoce. V roku 2023 veľa zdravia, spokojnosti,
úspechov a splnených prání.*

